

H. Mohlabe.

926 (109)

144

K34/82

gwe pitša o wa tšša.

228 Makhari. Marula a na le bjala. Mefuta ya mabjala a marula ke e: marula, mokhope, makokong le madikharang. Marula a tšabiwa bjale khano ya ôna e bitšwa nyotha. Nyotha ke meeti a marula, e tšha phuthagana le meeti a noka. Ka moragô ga mo ba khatile meeti a marula bjale ba tšhela meeti a noka. Ba šoga. Ke moka ba khata meeti ba a tšhela ka kowa khano (nyotha). Ba goma ba tšhela meeti ka dikharang, ba goma ba šoga. Ka moragô ga mo ba bôna gore o budule, ba khata meeti; ba tšhela pitšeng e nngwe. A bitšwa mokhope. Ba goma ba tšhela meeti ba šoga, ke moka ba khata ba tšhela pitšeng e nngwe. O bitšwa makokong. Ba goma ba tšhela meeti-nyana ba šoga. Ka moragô ba boetsa dikhari ka mathoko a pitša, gare ga yôna gwa šala tšhe-khotopitša. Meeti a we a lego ka gare ga tšhe-khotopitša a bitšwa madikharang.

229 Makhari o tšha tšwela pele. Moradi yo a be a tšeya nyotha le mokhope a di phuthagane, ke moka a rwale a yo utas Makokong le madikha

-ring a di phathaganye, a bitielê. A di bitše gore ke morula. Ke ne le morula mašemong. Ka moragô ga dijô ke moka ba ya. O ta fithe a o bitulla, a o huduwa. Morula o wa bela mo o huduwa. Ona ke moka o nore tuu. Ge bare ke a nwa ba o kwa go nkha madikharing. O re filê madikharing, mong morula o hae. Phetolo ya gwe, ke ona morula o. Štala o e nwa madikharing yo we wa go. Ke moka ba palakana. Ba ilê ba napa ba mo kwêra ka gore ke makhari.

230 Morule. Ba ilê bare go toga ga makhari, ba ya ba nwa mong morula ga morule. Ba re o wa o kwa, o ke morula. Le yêna mong wa ona, a thaba kudu mo ba mo lopa. O ilê a re, nna a ke nyake go fa monna waka madikharing ke nyaka go mo fa morula. Ba napa bare ke morule.

231 Mokhope. Leina la mokhope a le na mong, ke la moradi yo mongwe le yo mongwe. Le lebane basadi ka gobane ke bona ba we ba apeya-go. Bjala mo ba tha tefe, ge ba e nwa bjona, bare ba khopa mong wa bjona. Ge a ka dira mokhope bakeng tha morula, ba mokhopa ka gobane a o tefe. Re no tšama re ba khopa ditšhila

tša bona. makhopi ke bothii ka buntši: ba-khopi.
Bjale bakhopi ke ba bantši: ka baka lewe a go-
na leina la makhopi.

232 Makokong. Makokong a ona mong o bjale ka
makhering. O na le mong ge mong wa dirobe a
the gona, ka gobane o tša ba o utswa. Ge a le
gona, o no go šupa gore pitša ya makokong ke
e la. Ke moka o nwa ka mokhwa o o ratago.
Madikharang o na a ba šupi o tša no o bōna. Ge
o nyakae ke moka wa kha wa nwa. Bjale
mosadi yo, ba ilê ba ma kwêra ka leina la
makokong ka baka la gore morula wa gwe ka
matsatši ka moka ke makokong.

233 Keupilê goba ke Khailê. Ke leina la go-
phumula thone. Ka buntši: ke dithone. Mo-
sadi yo a ilê a dira bjala, bjala bjo we bja
galaka goba bja the tefe, o ve ke upile goba ke
khailê. Khanthe mo a riile ke maapola thone
ka gobane o dirile ka peelo ya gwe ka moka
bjale bo mo thapatsitše. Ba ilê ba mmitša ka
maina a a ka gōdimu ka bakeng la polabolo
ya gwe. Ka nnete ke maina a kapola dithone
ka gobane a be a dira bjala. Batho ba upola
dithone tša moapei ka gore ke pitša e gakilê

moapei.

234 Letoba. Letoba ke la morula. Dinageng tšē dingwe bare, ke našana. Letoba ke gore a wa belu. Ge e le bjale ve kave ke maphuvuma, ke gore e šu bo bele le go thotīwa e šu bo thotīwē. Mosadi yo mongwe wa ngaka o ilē a alafa ngwana wa letoba bolwetši: bja metsōho. O ilē a diru morula wa go thapīša ngaka diata. O ilē a bitša ngaka. Ge e fithile, ke moka a e soma pitša ya morula. Ba ilē ba e bitulla. Ba hwetsāna gore ke letoba. Ba ilē ba fonwa. Ngake e ilē ya ve, a la mpha morula le mphilē letoba, modivi wa letoba ba napa ba mmitša Letoba.

235 Motšhekhi. Go tšhekha ke ga bana, ba bago-
lo a ~~ba~~ tšhekhe. Mosadi yo a be a tšhekha ku-
du. Go tšhekha mo we go bolwa bolwa ka boloi.
Bjale o ilē a ve o fetogēla yo mongwe tšhwene,
ke moka a mo roba leoto. Bakeng tša tšhwene
gwa lla motho. Ke tše pipīpi taba ve bolabola
khoromēla, ge e le khuta mavama ve hwa naō.
O dirile keng. O no ba botša gore a ke tšebe.
A na taba o bolaile ke go tšhekha ga gwe. Ke
moka ba napa ba mmitša gore ke motšhekhi.

236 Teka. Leina le ba ilê ba morêla ka baka la polabolo ya gwe. Ge a bolabola a be a fêla a re, ke teka. Ke ge a di ile bjala bja bore. Bjala bja bore bo ya khomediša. Ka moka ga bona ba we ba bo-~~kwelogo~~, o ta hwetsana ba khometše. Bjale mong wa bjona o bolabola ka gore ke teka. Ke gore ke morwalo bo ka the khônê ke motho. Ke moka ba napa ba morêla leina la Teka.

237 Mphékama. Ngwana wa ngwanenyanana o laya ke mmagwe. Wa mothankana o laya ke papugwe. Bjale mosadi yo a be a okwana le go akaretša. Gore go laya ^{yo} ~~yo~~ ka moka. Ngwana o laiwa ka thupa. Bjale papugwe, mo a re o laya ngwana wa mothankana ke moka mmagwe o wa phékagana. Ba bilê ba lwa, tša ba tša dulêla ke banna. Ke re ke laya ngwana mmagwe o no phékagana. Ba ilê ba bôna mosadi phôšô. O the ke wa phékagana ge a laya ngwana. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka gore ke mphékama.

238. Mantsi. Batho ba bangwe ba sitwa ke go nwa bjala. Dintsi nka buntsi, ka bo thii ke ntsi. Dintsi di kwana le thebita kudu. Wa bona di monamona motho, motho yo we o na le mokhwa. Dintsi tsa bo bedi ke tsa bjala. Bjala bo ya kakolélwa, mokakodi wa bjona o swanetshe go hwetsana dintsi tsa bjona. Dintsi tsa bjala ke go okola dintsi tse di hwetsego ka gare ga bjona. A ba okole tsona feela aowa ba kha le bjala. Mong wa leina le la ka godimu, a be a nyuka dintsi tsa bjala kudu. Ge ba ile ba mo kona tsona ke molato ka gobane o ta no thwa a epe-lla ka tsona. Ke mokhwa o we ba ilego ba mo vela leina la mantsi.

239 mathephoko. O ile a rediwa ke monna wa gwe ka gobane mosadi a be a tswenya ke thetho. A be a fela a e lwa nae. Banna ba ile ba botsa monna gore o ta ba wa bolaya. O ile a re, le ya o kwala. Mosadi yo waka, a she thephoko ke mma-diphoko. Ba ile ba napa ba mo kwera ka gore ke mathephoko.

926

K34/82 150

240 Malešapane. Malešapane ke kōma ya banna. Kōma e we e na le lešapa kudu. Ge e ômana, e ômana ka gove le bōna mo lena le thepela ka masto a mabedi, nna ke thepela ka leoto ka le thii. Bjale mong wa leina, o ilê a e thêla ka noši, ka baka la polabolo ya gwe. A be a na le bolwetsi bja mokotogane. Ge a bolabola le ba bangwe, a fêla a ve nkubeleng bo maubêlang, nna ke nna malešapane. A no fêla a bolabola ka mokhwa o we. Ba napa ba mmitša ka leina la malešapane.

241 Kokoi. Le yōna e thale kōma ya banna. Ka buntši bo-malešapane. Ka buntši dikokoi. O ilê a rediwa ke thaka tša gwe ka bangeng la bogōlê bja gwe. A be a golofetše leoto, mo a thepela a ve, phuba-phuba mo thepelele ya gwe, e ke ke thekokoi. Bjale ba napa ba mo kwêra ka gove ke thekokoi.

242 Mophorogetsi. Leina le le swana le la mosibudi. Bjale go ta bolwabolwa ka la mophorogetsi ka gobane la mosibudi le ngwadilwê. Mophorogetsi ke motho wa go bolabola kudu. Ga nyake go fenyiwa ke yo mongwe dipolabolong, motho wa mohuta o we o bitsiwa

926

K34/82 151

mophorogetsi.

243 Malethokwana. Leina le ke leina la tšie. Tšie e we, e hwetswa mabjan^{ng}a we a bitsiwa go mathoka ke ka buntši. Ka bo thii ke lethokwa. Bjale di-tšie ka buntši di bitsiwa bo malethokwane ka bo thii malethokwane. Lethokwa ke the-lo the the-sese. Mosadi ba mo rēla leina le we la dikwêrō ka baka la bosese. Ke ōna mokhwa o' we a ilego a hwetsana leina le we.

244 Pharavê. Ke leina la tšie. Ka buntši ke (^{di-pharavê} bo-pharavê.) Ba ilê ba mo amoga tšie e we pharave. Ba bagolwanyana mo ba na le ba ba-mnyana ba ba thalefetsa. Bjale o'ilê a re go fitha gae, a bola. mmagwe o ilê a ōmanya mamogⁱ. Ka moswana mo ba boēla go gola di-tšie, ba re, yo ke pharavê. Ke moka la mo swanêla. Ya napa ya ba leina.

245 Šobošobo. Le lona ke leina la tšie. mohuta wa ditšie tše we, di bitsiwa mašobošobo. Ka bo thii ke lešobošobo. Ke tše dikoto kudu. A dikhona go fofa. Le ngwana yo monnyana o wa di gola. Ba re ke di taēla. mong wa leina, ba mmōna e le the taēla. O ilê a hwetsana

926

K34/82 152

leina le we ka mokhwa o we.

246 Mathokê. Ke mohuta o mongwê wa ditsiê. Ka buntsi di bitšwa di-tšie-thoka. Ka bo thii ke tšie-thoka. Ditsie tše we di a nkha. Nka ba-ka le we ba di swantšhago le bathoka. Bjale mong wa leina, o ilê a e gola, a e dupa, a o kwa e nkha. Tšie e no e nkha bjale ka bathoka. Ba ba e tšbago, ba re ke yōna tšie bathoka. Ke moka a napa a hwetsane leina la di kwêrô.

247 Pôkolô-ya-mathaka. Leina le ke la di kwê-rô empa a le na mong wa lona. Fêla ke la basadi ka gobane la banna ke la-phuthi-ya-šoka. Ke a bo kwababa. Ba we ba tša utigo bo kwababa bja bona ba bitšwa ka ôna maina a ka godimu.

248 Matšhego. Leina le le na le ditela tše pedi. Tšhego ke ya bosŭwana. Ba bangwe ba apere yêna o no gonegona. Ke bakeng la bosŭwana go tēna ke tšhego ya mohuta o. Tšhego e a loma e tswana le maku-mutu a dikhogo. Motho wa yōna, o tša no bō-na a no tše ngwaya mmele ka moka. Mong

926

K34/82

153

wa leina a be a le bjale. O dira keng, ke
luniwa ke tšhego. Ke moka ba napa ba mo
kwêra ka lona.

249 Manyobôthane. Ke la dikwêrô, le šupa
motho wa mathô a di khotopitša le le kops bja-
le ka tšhwene. Tshwene e na le mathô kudu
ke phata ya mariba. Ka fathe ga phata ke
môpô. Ka fathe ga môpô ke makôpô. Ka fathe
ga makôpô ke mathô le nkô. Makôpô a tshwene ke a ma-
golo. Motho mo a ka ba le makôpô a mago-
lo, ba mmitša manyobothane. Ke mokhwe
o we a ilego a hwetsana leina la mohuta
o we.

250 matshikhidi. Ditshikhidi ke ka buntši. Ka
bo thii ke tshikhidi. Go na le theema the the
vego: Tshikhidi e phela ka madi a moene. Mong
wa leina le, ka ntong ya gwe, e be go tha ro-
bale motho, ka baka la gore e be e na le di-
shikhidi tshikhidi. Ba ilê ba mo kwêra ka go-
re ke matshikhidi ka baka la bana ba we
ba gwe. Banna ba gwe ba ra tšona ditshi-
khidi.

926

K34/82 154

251 Manyane. Ke la di-kwêrô la go šupa mokhwa wa motho. Manyane ke gore ~~drau~~ au. Ke go bolabola ditaba tša maaka. Ka tšela e nngwe, ke gonya. Ba ilê ba mo kwêra ka baka la go-nya ga gwe. Ge a nwele bjala wa mo robadiša ka ngwerekong wa go, o tša hwetsana a nyele mathepa a bile a rutilê le mereto. Ge ba bôna a tagilwê, ba no mo lethetsa a robala mokhobeng, mo išeng kantong, a ka tše ke a šala mo ntê ka gobane re a palakana. Mo lethetseng, motho yo we ke manyane. Ke moka ba tša mo togêla a le khakala. Ge ba boya ba tša hwetsana dintši di goba mo-gobô. O ilê a hwetsana leina le we ka baka le we.

252 Mašakanya. O ilê a kweriwa ka bakeng la ~~boledi~~ bja gwe. Basadi ba kama meriri ya bona, wa hwetsana e le e mebote. Yêna o no e le tšetsa, wa hwetsana e no šašakana. Ke moka ba mo kwêra ka leina la mašakanya.

253 Khašaa. O ilê a e thêla ka baka la polabolo ya gwe. Ge a bolabola le motho, o fêla a-re, khašaa. Ke moka ba napa ba mo kwêra

920

155-

K34/82

ka gore ke nkhašana. Nkhašana ke go tšhêla ga dituola le gogwaneng ga la tšona.

254 Tuu. Le ke la the thave. The thave the we bare ke tha leboeng. The a bolaya. Mohuta wa thona a o tebe ke motho. O teba ke bona ba-foi. Bare, ge motho ba mo tšhelele thona, a bolabole, o no hwa a homotše. Bjale ba the bolabola ka mokhwa o: Ke tuu ke the thave tha leboeng. Mokweriwa o ilê a hwetsana leina le we ka polabolo ya gwe.

255 Mampheng. Ke mathomi wa koša e ya di-thagala. O ilê a fapana le monna. Bjale monna a mmotša gore a boêlê ga batswadi. Ke a di kwa tša go boêla go batswadi, mpheng di-thagala tša ka. Ba bilê ba e bolabola. Banna ba ilê bare, o wa kwala, mo feng di-thagala tša gwe. Ba ilê ba mo fa. Ke moka ba napa ba mmitša ka gore ke mampheng.

256 Mpheso. Leina le ke la bo kwababa. Monna wa gwe o ilê a mo rêla ka go mo gopolêla gore monna yo mongwe le yo mongwe mo a bolabola naê, o no phesoga. Bjale mosadi a thoma go epe-lla ka gore ba bogadi ba nthera bare pheso.

926

156

Le ilê la napa la mo swanêla. ^{K34/82} Ke moka ba napa ba mmitšã ka lona.

257. Haya. Le bjale ka la khašaa. Le yêna o ilê a le hwetsana ka polabolo ya gwe. Ge a bolabola le motho, o fêla a re, haya. Ke moka ba napa ba re, ke haya.

258 Latswe. Mosadi yo ge a bolabola le yo mongwe, o šumiša leleme, go fêla a latswetša. A ka the ke a bolabola le motho ba letša a the šu a latswetše. Ka baka le we ba mokwêra ka gore ke latswe.

259 Makhopêlê. O ilê a kwêra ke monna wa gwe leina le ke la motho wa go ja kudu. Ge ba yo lema a swantšhe le go ja mo la ga gwe. O ba the ~~badu~~. Monna o ilê a fapana naê ka dipolabolo. Batho ba go fapana ba lamolanya ke banna. Ba ilê ba ba ba dulêla ke banna. Monna o ilê a re, mosadi waka ke makhopêlê. O khopa ka moka le melatša ya bana. Mašemo a khopele bjale ka ge a khopêla tša go ja. Nna go fêpa kolobê nka the ke ka dikhona. Ba ilê ba bôna mosadi phošô. Ke moka ba napa ba mmitšã ka gore makhopêlê.

926

K34/85

457157

260 Mareletê Manawê. Ke mohuta o mongwe wa morogô. Dinawa ka buntši, ka bo thii nawa. Ba ilê ba kwêra mong wa leina ka baka la gore a be a di nyaka kudu. Tšhemong ya gwe, a be a gaša tšona. Go ya kang o no tātša dinawa fêla. Palabola ya gwe, o re mokhuša wa dinawa o tefa kudu. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka gore ke manawê.

261 Makopi. Ge mabêlê a tha m'ela, mong wa tšhemo o swanetše go kopêla. Ge dipholo di lema tšhemo ya gwe, a be a gaša peu ka nōri. Molaô wa peu, e gašwa ke ba-limi ba dipholo. A be a yana, ka go tšhaba gore ba ka dira mo-talo. Peu ya dipholo a ba nonetše ba gašwa a re nyake go boya go thibula. Phetolelo ya gwe ke ya gore ke tātša ke kopêla. modirô wa go kopu a o buima. Mabêlê a ka a m'ela ka tswanêlo. Mosadi o ilê a šita ke go kobêla. Monna o ilê a lwa naé pele ga gore dipholo di boêlê go thibula. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka gore ke makopi.

262 The thepe. Ke dipheta tša go thama dinoka tša basadi. Mosadi yo we e be di moswa

nêla kudu nke o belegwe natšo. Kê thethepe
the khaola tswetši, the lapiša ba falledi. Manna
ya mongwe le yo mongwe o duma go diya ditswa-
rella. Ka baka le we, di be di khaoga kudu.
modirô wa gwe a be a no dula a di fallêla.
Ke ôna makhwa o we a ilego a hwetšana le-
ina le we.

263 Ešiši, O ilê a kweriwa-ka lona ka baka
la gore mo a bolabala le motho ke moka o no mo
ešila. Go ešila ke ge le ômana. Bjale yêna a
be a the bjale, go ômana le mo ba the ômane,
a be a no ešila. O twaetšitše molomo wa gwe
ka baka le we ke thegolê. Yo we a the mo te-
bego, ge a makala. Ba we ba mo tebago ba ta
mmatša gore moeši. Ke moka la napa la mo
swana

264 Mamoko. Moko ke wa mabêlê a lotša. Moko
nka ba thii ka buntši ke memoko. Memoko ke
bo the šala mašemong. Mang wa leina a be a
the nyake moko wa mabêlê a gwe, a o šiya
mašemong. A be a o rwala, a e ya a o tšhêla
ka mafuri ga moše. O dirêla gore dikhogo di
ta hwetšana tša go ja. Ke makhwa o we ba
ilego ba mo kwêra ka gore ke mamoko. Le yêna

K34/82

mang o wa le nyaka. Ba we ba nyakago dikhogo ba ta di hwetsana ga gwe. Mooko o wa thothona mo o ilê wa go tupêla mmeleng. He gana o ntšha diša.

265 Maganong. O ilê a rediwa ke batswadi ba gwe ka baka la go swaba. A be a nyaka di-ntwa kudu. Batho ba lwele, ro o kwa tuba ya bona. Batswadi ba bitšwa. Ge ba e ya ba hwetšana moredi wa bona. Makhonyana o šupa ba ga makhole wa gwe medirô ya ngwana wa bona. Ka tsatsi le le ngwe, batswadi ba ilê bare, go bêlê^{ga} a še go feka maano ke go ntšha môya. Ngwana o reng o e ba maganong. Tsatsi le fe le lefe ba bolabola tša go. Ba ilê ba napa ba mmitša maganong.

266 Moselesele. Moselesele ke mohuta o mongwe wa nonyana. O na le molala o mo-telele. Mong wa leina ba ilê ba mo kwêra ka gore ke moselesele ka baka la bo-telele bja molala wa gwe.

267 Makwele. Ke mohuta o mongwe wa dinonyana. Nonyana e, e na le lešata kudu. Kudu mo e bôna nôga. Dinonyana ka moka di ta khobakana. Magare ga tšona go ta no o kwala

yôna. Bjale mong wa leina, ba ilé ba ma rêla leina le we kabaka la gore a bjale ka ôna. Bo mukwele ka buntši.

268 Morukhwê. Ke mohuta o mongwe wa nonyana.

Ka buntši ke merukhwê. Nonyana e ke the-taê-la-nyana, ge motho ba mo kwêra ka leina la yôna, o ta hwetsana gore a thulefa. Ba ilé ba mo kwêra ka leina le we ka go bôna a apere leta-bo. Letabo ke gore the-taêla.

269 Šibišane. Ke mohuta wa nonyana. Nonyana e we, e fofa bošego. Mothegare e thwa e vobetše. Ba e bitša gore ke moloji. Moradi yo ba ilé ba mo kwêra ka leina la lona ka baka la boroko bja gwe. Ge ba bangwe-ba e nwa bjala, yêna o amile ka boroko. Motho yo wa go khomêla ba nwa ba e nwa bjala o dira bjang. Mo lethe-tšeng ke lešibišane. O lala a loyana bošego. Ke moka ba napa ba mmitša lešibišane. Ba ilé ba bolaya le bare ke šibišane.

270 Mahalauba. Le yôna ke nonyana ya bošego. Mothegare ke the-taêla. Ge e bôna motho e nove ubaa. Ge o na le maleba o ka e bolaya e tha nove ubaa. Bošego e thalifile. Mahalauba mothegare a be a tha nyake go bo-

labola kudu. mang le mang a mmôna metho yo a lukilego. Ge letsufi le thôma go tswara, ke moka o thôma go bolabola ka go lêba. Batho ba re o lukile mothegare, monna o ilê a ba fetola ka gore mollô o tšhuba mo-ori. La the ke la mmôna mo a le bjale ka mabanyana o wa fetoga a ba bjale ka mahalaubane. Ke moka bana napa ba re ke mahalaubane.

271 Mankeke. Mankeke ke le-goro. Le a loma. Ge o ilê wa loma nywana o wa lla. Yo mogolo o diyo khotella. mo we o lumilego madi a tšwa. Leina le la mankeke le šupa moloi. Ba mo kwêra ka lona ka baka la boloi bja gwe.

272 Mothophi. Mothophi ke leina la the thare. Basadi ba le lešokong, bare, moropa go lla wa morotho. Mothophi ke mma-mmitsa tša kholê. Ke leina la bo mamorative. Ge monna a babja kudu, ge batho ba e ya go mmôna a tha khone le go tsoga, wa mamorative a fitša, o ta mmôna a kôkômala. Ba ilê ba mokwêra ka lona ka baka le we.

273 Mokhalo. Ke leina la mo thare. Leina le, le nyaretšwa ke moradi wa mamonyadiwê.

Nna gapê a ke ne monna. A ke ve monna wago ke mokete. Nna ka lapeng la ka e ba gate. Ba šošetšō thefero tha lapa laka ka le šāša la mokhalo. Ke moka a napa a hwetsšana leina.

274 Theritê. Leina le a le na mong, ke la mathologadi yo mongwe le yo mongwe. Basadi ba banna nago le banna ba thabêla bathologadi nye-pô ya theritê. Ba ve theritê o na le mathatse, o ve goswa wa ve go thoga. Ke gore monna wago, o ilê go hwa wa bikiwa. Leina le we le akaretsitšō bathologadi.

275 Thenana. Ke mohuta wa digwêgwê. Thōna the tšwa mafsi ge o the minya ka phate. Le ge nōga e nyaka go the metsā, the a lla, the kutšī the tšwa mafsi. Mong wa leina le la dikwêrō, o ilê a le hwetsšana ka baka la ntšu la bothōla. O ilê a thōma ka gove nna di ntholetšē, ke ilê ka hwetsšana mapalekotê, a šita ke go metsā thenana. Ke ilê ka êma ka lebella. Nōga e ilê ya ba ya the togêla. mahalong yaka, ke ilê ka ve, nkabe ke le bjale ka thōna baloi e be ba ta pallwa go ntoya. Ka polabofo e la ya gwe ke moka ba napa ba mmi-

tša thenama.

276 Mathinya-dianegô. Leina le ke la nyepô ya pula. Basadi ba ka theta maupi a bona ka buntši, ke moka ba a anêga. Mothege-re, mo la ditšhwene di šušutše bana ke moka pula ya a ta ya na ka buntši. Maupi a la ba anegilego ya a kolobiša. Ke yôna mathinya-dianego. Buupi bja go nediwa ke pula a bo tha na modirô mabapi le dijô. Modirô wa bjôna ke go dira bjala. Mong wa leina le, o ilê a rafa dintwa tše dintši, ke moka a di anêga. Ba ilê ba ya go khopêla bjala. A be a nyaka bjala kudu. Pula a yaka ya utama. Ba ilê ba bolabola ka gore pula e a ta. Nkheleng ke nyaka go alola dintwa mathinya-dianego o wa ta. Ba ilê ba mo khêla. Ya ba tha duma go hwetsana thegô tha bo-bedi. Pula ya fitša ya nêla dintwa.

277. Dintwa tša nediwa ke pula a di thana modirô. O ilê mo a re o hitimêla mowe a di anegilego, a hwetsana gore di kolobile. O ilê a thôma go lla ka mathinya-dianegô. Batho ka moswana ba ta, ba tšilo rêka dintwa. O ilê a ba botša gore mathinya-dianego o nto-

bišitšā. Mathinya - dianēgo keng nca. O wa nku-
bela maubelane teng. A ke re o wa e teba go-
re ke pula ya mothegare. Ke moka ba napa ba
mo kwēra ka gore ke mathinya - dianego mafe-
llō.

278 Dikalaku. Ke dilō tšē motho a šomago ka
tšona. Ke tšona di šoma ka tšona. Modiro wa le-
šaka. Mošumi o swanetšē go ba le: Thelepe le ke
pi. Ke tšona dikalaku tša modirō wa lešaka.
Bjale mosadi yo, o ilē a hwetsana leina le we
ka dipolabolo tša gwen le modirō wa gwe, Mo-
lato a be a le mamonyadiwē, ka buka le we
a phela ka banna ba lefoka. Modirō wa lefo-
keng o wa tšefa empa a o tšefe kudu ka ba-
ka tšā go thabiwa ke meetwa le dikudumēla.
Monna o ilē a lwa le mosadi ka baheng la me-
dirō yo. O ilē a mmotšā gore ke dikala-
ku ke tšā tša metomō ke a di sūmišā. Ke mo-
ka ba napa ba mmitšā gore ke dikalaku.

279 Mankwele. Ke mohuta o mongwe wa
digwēgwē. Go tšepela ga thōna tšē a pha-
ruma. Ihenana tšē re, ntā - ntaa. Lesele le
re tsakaa. Mankwele ke leina la dikwērō la
motho. Nyepō e we e šupa motho yo a tšā

golego. Bjale ba mmotša gore o ta gola neng, ka gobane ba ngwe ba gudilê. Wena bja tha o no pharuma ke moka ka maswana le gona o no pharuma. Ke nyopô ya go šupa go thoka bana. Ke la kakaretšo ya bušuwana. Bjale ba le dira leina la dikwêrô. Mafellô.

280 Pebane. Ke mohuta o mongwe wa dipeba. Bjale yôna ke e nyana kudu. Nto ya yôna ke the thaga e agêla bjale ka dinonyana. Ba re ke pebana ya mma-kathêtha the thaga e bea manteleng. Leina le ke la dikwêrô tsä go fokola mabêlê a batho. O fokola mabêlê a batho a e ya a tšhela ga ya gwe tšhemo. O ilê a hwetsana leina le we ka mokhwa o we.

281 Mankale. Ke mohuta o mongwe wa digokho. Mankale o dula ka moleteng. Ke o mogolo go feta digokho ka moka. Nyepô e re šego le no mankale le re go hwa la re go tso-ga. Ke la dikwêrô tsä ba-loi. Monna le mosadi mo ba babja, ba swanetše go nyakêla molete wa ôna. Ge ba o bone, ba swanetše go rotêla ka gare ga ôna. Yo we a tha ro-tego, o wa babja. Bjale mong wa leina o ilê

K34/82

a rotêla. Monna a ka a rotêla. Monna o ilê
a re go moradi, šego lago mankale. Ke moka
ya napa ya ba leina.

282 Koboga. O ilê a hwetsana leina le la
dikwêvô ka baka la gore o ilê a koboga meri-
ri ya thôgô. Thôgô e ilê ya no šala e tula-
tše. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka gore
ke koboga. Ke bona ba gešu ba ga leake la
ntšhana, ba ga koboga thôgô ba ngwe ba kobo-
ga melale.

283 Moditêla. Ke leina la bo bodu. Moradi yo,
ge a ka hwetsana yo mongwe a šoma, ba ta
dula fathe ke moka ba dumedišana. Ka mo-
ragô ga tumedišano ke moka o ta thôma go
bolabodisa magane a go thefêlê. Mong wa mo-
dirô a ka the ke a êma, a thôma modivô
wa gwe, le ka no dikêla ba dutši. Ge ba
mmôna a e ta, ba re, moditêla o wa ta,
ba swanetšê go emella ba thômê medirô
ya bona. Mo a go dumediša wa theke wa
dula fathe, mo a go bolabodiša, no mmola-
budisâ o šoma. O ta mmôna a feta. O ilê
a hwetsana leina ka mokhwa o we.

K34/82

284 Mathumê. Modiro wa basadi ke go šila. Go šila go ga bedi: go thuma le go gabotša. Mothang a ratilê go thuma a be a tuma. Mothang a tha di nyakego, o wa gabotša. Yêna ka naši a e thêla leina le la mathumê. Ka mokhwa o: Ke nna mathumê, ke thuma ka go kua peelo, mothwa ke tha di nyake ke a gabotša. Ba napa ba mmitšaa ka lona leina la mathumê.

285 Mahodu. O ilê a hwetsana leina le we ka baka la bohodu bja gwe. Ba ngwe mo ba lema, yêna, o thwa a pompetše. Le bakenng la puna o ta bôna a na le le šala la go feta la ba-limi. Ba dula ba motswara monna wa gwe a mo lefella melato. Mafellâ monna o ilê a ve batswadi ba mosadi ba swanetše go lefa molato wa moredi wa bona. Banna ba ilê ba ganetša, ba ve ke mpja ya go, ke wena yo we o swanetšego go lefa. O ilê a hwetsana leina le we ka mokhwa o we.

286 Mabja Mmabjaka. Gobjaka ke go dula ka khuele. Mosadi yo mongwe le yo mongwe o dula ka gobjakhama bjale mo kweriwa

K34/82

a be a re gobjakhama a bjakhamellê ruri,
O bjale ka mosebudi.

287 Madiswane. Ke leina la di kwêrô. O ilê
a le hwetsana ka baka la dišo. O ilê a
tšwa le-khwekhwe. Ke ge ba mo kwêra ka
tšona ba re ke madiswane.

288 Dithôkhêla. Ke mohuta o mongwe wa
dišo. Tsôna di a thatafa le gona di na
le matšhotšhonkha. Mothare wa tšona ke
le thakanoka la noka. Mong wa leina ba
ilê ba mo kwêra ka baka la tšona. Ke ôna
mokhwa o we a ilego a hwetsana leina le
we.

289 Theanego. Ke leina la di kwêrô. Mora-
di yo be a the na thopa. Ge yo mongwe
a ka rêpana naê, yêna o anêgêla batho.
morepiwa o ta ba a di kwa. Ditaba tša ka
ntong di teba ke monna le moradi a di a-
negelwe batho. Yêna a be a the na ta-
ba, a be a di anêga gore mang le mang a
di kwê. Ke ge ba napa ba mo kwêra ka
leina la theanego.

290 Khogo. O ilê a hwetsana leina le la di-
kwerô ka baka la boloi bja gwe. Modirô wa
mloi, ke gore ngwaga o mongwe le o mongwe
o swanetsê go loya motho. Bjale a ka a hwe-
tsana motho yo we a ka moloyago. O ilê a
sokologa a nwa mae a gwe. Khogo e bee-
la mae ya sokologa ya nwa. O ilê a loya
ngwana wa gwe. O ilê a teiwa ke ngaha.
Ke ge banna ba re, molato a o gona ka go-
bane ke khogo e nwele mae a yôna. Ke
moka ya napa ya ba leina.

291 Mogaugau. Thaga mo e swa e regau-gau-
u. Ge e dutši e gauma, o ka the ke wa kwi-
šiša le gona e thakantšha thôgô ka gobane a
e na bothakha. Bjale moradi yo taba ya gwe,
a be a tha khone go e bolabola ga bote. Bja-
le tšedi tšwago ka ganong ga gwe e be di
tšhuba bjale ka thaga. Ke moka ba napa ba
mo kwêra ka gore ke mogau-gau.

292 Mokêrê. Ke gore ke lerwê la pitša. O ilê
a hwetsana leina le we ka baka la pitša
ya gwe. Ge ba a-dima ba nyaka go e šumi-
šā, o ba botša gore pitša ya ka ke mokêrê.
Ka goriale mo we a tha ba fe. Ke moka ba

napa ba mo kwêra ka leina la motêrê.

293 Makubê. Leina le ke la bonyela. Bonyela ke go leba. Motho o no lêbêla motho yo mongwe a the na taba naê. Ke bjona bonyela ka gobane o no mo nyela mathepa a the na taba naê. Nna ke a makala motho yo, o no ~~o~~ nkubêla, nna ke the na taba naê. A o mo tsebe. Motho yo we ke maubêlane. Ke moka ba napa ba mo kwêra ka leina la makubê.

294 maina a a ka gôdimu ke ôna a di kwê-rô. Maina a we a ilego a dira dikhoru ke a: Makeswele, mmamphele, Nkhulukwane, ne, mokhopolodi, motsebove le Mokhwatse. maina a ke a basadi bjale a ilê a gudisa ke bana ba bona. Bangwe ba re, ke rena ba ga Nkhulukwane, bangwe ba re ke rena ba ga mmamphele. Khanthe ka moka ke ba khoro ya ga Mongale. Bangwe ba re ke rena ba ga mokhopolodi bangwe ba re ke rena ba ga mokhwatse. Khanthe ka moka ke ba khoro ya ga Thekhobêla. Makeswele o tšwile khorong ya ga masumu a bopa ya gwe ya masekoma. Ba motsebove

K34/82

ba e pitšā ba ga motse bore. Khanthe ke ba ga Pôpêla. Ngwana-mpomo. O na le khoro ya gwe bjale bana le ditogolo tšā gwe ba # e bolailé, ka bo maldi ba tene khorong ya ga mothabê.

295 Ngwana-mpomo. Leina le ke la dikwê-rô. Pomo ke go-wa fathe o e tšwa o le gôdumu. Ge go bupiwa leina ke Mpomo. Bjale o bi tšwa Ngwana-mpomo ka baka la gore batswadi ba gwe a ba mo tebe. Leina le we ke la dikwêrô tšā go gopotša ka mokhwa o ba mo hwetsanego ka gona. Bjale ka ge go ngodilwê kae le kae gore o ilé a topiwa ke monna wa ga masete gôdinu ga mathare. Ke moka ba napa ba mmitšā ngwana-mpomo.

296: 8: maina a ~~dikwêrô~~ Mathumaša.

296 Mathumaša ke a bannyana. Bathanka-na ke mašoboro. Le bona ba e thêla maina a bona a bo-thumaša. Ka mono boroka a gona. Ba tšee la maina a mathumaša a go tšwa magakala. Ba no ba bjale ka mašoboro a bona. Mathumaša ke a mantš'empa maina a še a mantš'i.

297 Ke ôna maina a bona a:

Mašathumê, Galase, Kapoko, Magadimê, Tšharare, le Mokad Mokhatse. Leina ka le thii o hwetšana le na le mathumaša a mantši. Bjale go ta ngwadiwa leina le lengwe le le lengwe le thaluriwa ka mokhwa o le nyaretsogo ka gona.

298 Mašathumê. Leina le le thaloša ga bedi. Mathumaša a ba kame mokamo aowa ba fôra lefôro. Lefôro ke gologa meriri ya bona bjale ka dinti tša lebole. Mo a šikinya meriri ya gwe, e šathuma. Ke gore e ya kowa le kowa. Ba meriri e mennyana ba e tiva bo mašathumê ka gologa pjepe ba diwa le-bole ke moka ba gokella thogong. Le bona ke bo mašathumê. Mašathumê ke gore meriri e metelele. Ge a bina e a ša-pula bjale ka mogwêra. Bo-mašathumê

299 Galase. Ke mathumaša a ma^{ub} haxedu a bjale ka makhwa. Ba e pitša gore ke bona di-galase. Ba re ke bona ba ba boše. Ka baka le we, ba swanetše go tswariwa ga boše ka gobane wa mo tswara manenekwana

K34/82

o ta pjatêga. Digalase.

300 Kapoko. Kapoko e wa lebaka la marega. O ilê a e thêla ka lona lebaka la yôna. Ka buntši dikapoko.

301 magadimê. Ke mathumaša a ma bote. Ba e thetše ka noši, ka baka la gore ge ba ba lebella ba no hwetsana ba gadima. molebendi le yêna mo a mo lebella, a diyo khomolla mathô, aowa o diyo lebella ka go gadima. Ke nnete le bona ba gadima bjale ka legadima. Ka buntši ke bo-magadimê.

302 Tšharare. Ka buntši ke bo-tšharare. Dinaneedi di na le matšharare le letsatsi mo le thake le mo leya madikêlo gammogo le ngwedi matšharara a letsatsi le ngwedi a bitšwa mathasedi. Bjale mathumaša a we a e pitsago bo-tšharare, ba e pitsa dinaneedi dinaneedi.

303 Mokhatse. Koša e thupatsa ke mašaedi. Ge ba-bini ba yôna ba ka no khôna ka moka ba-lebendi ba ka the^{ke} ba thêga. Ge gona le mašaedi, ba-lebendi ba ta kha-

thēga. Batswadi ba mašaeledi dipeelo di a baba. Bo mmago bona ba ta rweša khwara go bo pupaga mašaeledi. Leina le we ke la mašaeledi. Bjale ba re mokhatse ke go dirēla gore ba the ke ba a kwa gore ke la mašaeledi ka gobane ba ka le gana. Ka thevoka ba re mokhathi ka buntši ba-khathi. Mafells.

S.9: Maina a basadi ka dikhoro.

304 Maina a ta ngwadiwa ka mokhwa o wa maineng a khoro ya ga mothabē. Thogong ya ōna go ta ngwadiwa khoro ka go latelana le ditela tša ōna.

305 Maina a khoro ya ga Pōpēla:

Motshabe, mamoko, (marebole goba mamoko), maleha, maphala, maphefō, makhomo, Madintši, Mankhogwane, maganong, leraga, Nkhotō, Madisane, Khasa, Mathephoko, Nkhonyane, Mankoba, maletšatši, Madigale, mamogola, Nhekešane, mokolane, Huwane goba Kalala le madibi.

306 Maina a khoro ya ga Masekhoma:

matheboko, madintši, Thefēnē, mpjaafē, Manku,
19.

K34/82

Mogonapedi, Mankhōgwane, Mapato, Ntilane, ma-
moko, Makhatako, Monyenye, Mathekolo, Mōvê,
Motsatsi le Mathaba-a-enna.

307 Maina a khoro ya ga Moeme:

Mmakhoši, Malephaka, Makhorong, Mmakoma,
Ngwarokwane, Māōvê, mabore, makoše, Makitane,
Mokhadi, Modupō, Rotwê le Matule.

308 Maina a khoro ya ga Mabakane:

Morukhwe, mokhadi, motsatsi, maune, Ditšhila,
Matšholélê, Nkalané, Mabakane, Mmpogoba
Ngwana-mpomo, Nkwane, Mokhatšo, Malehube-
du, Mothinye, Matsie, molepa le makhobélê.

309 A khoro ya ga mathō:

Mamatimè, mokhobedi, mpjaafe, Ngwana-makhu-
tšwi, Mothago, Mponyane, Mamoreka, ma-
phokungwana le mota-le-khomo.

310. A khoro ya ga mašumu:

Mamoko, Marebolê, Mamotetwa, Ntoti, Matadi.

K34/82

malekutu, matšie, malokweng, Motšatši, Mamo-
setsana, Mapholo, mokôbô, Lescha, Dipone,
Boapa, Sapina, maribê, Matwane, Polena,
Mathegabu, Otsi, mohwêla-thagwe, Lepato,
Mathaba-a-enna, Makôma, mamokobô, ma-
thenkele, Mapulê, Matheropo le Mokhadi.

311 Mame a basadi ba khoro ya ga Nkwane:

~~Mamodipa, Mamosetane, Theletya,~~
Mamodipa, Mamosetane, Theletša, Nkherethene,
Mokhadi, Swane, Mangabane, Makhôpê, ma-
dibê, magasane, le Mmulê.

312 A khoro ya ga Masete:

~~Maba~~ Masišimale, maale, Mmamaila, Maga-
nong, Motšatši, Mamodikong, Leolo, Mokhadi,
mokhekolwana, Mabore, Manyane, mamoko,
mabale, Malehu, Phaumê, Thehwa-le-tšatši,
Nkhang, Sibišane, Morufane, le Madibi.

313 Makellô, madulo, Tšhoupane, Thekolobane,
Mokangwe, Madikwekwete, Marwale, Mabore,
Maganong, Makhôpê, Nyalê, Maidi, Makho-

mo le Phuthi-ya-šoka: maina a, ke a khoro ya ga mongwale a basadi.

314 Maina a khoro ya ga Raganya:

Maphokungwana, Mathôbôla, Mamoretane, Magaingwa
-na, Tshetha, mokopane, matale, matawa,
Mathenkele, Moore, Theboe[†], Mankhogwane,
Khasa le Mpasigoba Papala.

315 A khoro ya ga Thokwana: Thobetyane:

Maitšeng, Thopê, Mampjane, Matšepe, Magabe, Ma-
tšatšha, Motswaki, matawa le madigale.

316 Maina ka buntšî a ngodilwe maineng a dikwê-
rô. Bjale mo go tša khethiwa a bongwana-ngwa-
ko. Le ôna a rediwa ka dika empa a tša
no ngodiwa bjale ka bongwana-ngwako fêla.

S. 10: Maina a bongwana-ngwako...
...a basadi.

317 Bô-ngwana-ngwako ke ka buntšî. Ka bothii
ke ngwana-ngwako. Ke šetšê ke tšhalušitšê
bo ngwana-ngwako, bo šupang, goba bora goreng.
Bjale mo a tša no ngwadiwa ka go phathagana
ga dikhorô. Maineng a dikwêrô a bongwana-

ngwako a gona.

318 Ke ôna a bōngwana-ngwako a :-
Ngwarokwane, Maitšeng, Theboe, Swane, makello,
Theholobane, maganeng, Nyalê, moidi, Ditšhila, Mothi-
nye, Mathaba-a-ewwa, muleha, Leraga, Mamobu,
Leopê, Lešoha, Otsi, Leolo, Nkhamp, Šibišane, Sodi,
Thełlo, moetša, Mokhobedi, mokhuša, mpja, mpheka-
ma, Manawe, Mokhalo, Khogo, mokêrê, mohwa-a-
loba le a mangwe. A we mangwe a we ke a ba-
 nna. Leina la bo-ngwana-ngwako a le tšhola ka
 gobane le la monna ba mo vêla. Ke mokhwa o we
 ke itšego le a mangwe. Ke gore ôna a ngwa-
 dilwê ka maphepheng a ka moragô. Mosadi wa hwe-
 tšana a bitšwa ka leina la theina, ke ngwana-
 ngwako. Go no ba bjale ka monna ga la thesadi,
 le šupa bōngwana-ngwako.

319 Maina a a ka gōdimu, ke ta tšaloša a mangwe.
 A mangwe nka theke ka tšaloša ka gobane a ngodi-
 wilê ka mapampiring a ka moragô. Bjale ka mo
 fathe ke ta ngwala leina ka leina le tšalošo
 ya lona.

320 Ngwa-rokwane. Thekhêrô tša pjaega ba roka.
 Ge ba the rokile, ba tša goma ba the šumiša gapê.

K34/82

Je ba t̄ha ka ba t̄he rōka, mafellō t̄he t̄a napa
t̄ha p̄jat̄eḡela ruri. Ka moragō ga mo we ba swa-
nets̄e go t̄he l̄atha. Baduledi ba il̄e ba r̄ela ngwana
ka polabolo ya papagwe. Ngwana o gona f̄êla o wa
sol̄ega. Ke tennwe go t̄hwa ke rōka disolegi, baloi
ba goma ba nkamoga. Ke moka ba napa ba ve
ke ba rōkang, a t̄ilo hwa. A lebits̄ege, ba ve ke
Ngwarokwane.

321 Maitšeng. Ke leina la t̄henna. Ba il̄e ba mo
r̄ela lona ka baka la bongwana - ngwako. Thalōšo ya
lona ke gore, o no etšiša basadi ba bangwe ka go-
bane a ka t̄he phele.

322 Theboê. Mmagwe o il̄e a b̄el̄ega ngwana a hwa.
Ka moragō a b̄el̄ega yo mongwe, le ȳena o il̄e a-
hwa. Yo ke wa boraro. Bjale ba il̄e ba mo r̄ela
leina t̄he ka baka la gore t̄ha maroba t̄he t̄a
boya.

323 Swane ke moswane. Moswane ke leina la
bothōla. Go na le nonyana ba e bits̄a moswane.
Je o ka o kwa e lla, e ya thōla. Ka moswana
o t̄a o kwa ba go bega lehu. Ba il̄e ba r̄ela
ngwana leina la bothōla ka baka la go b̄el̄eḡe-
la f̄athe.

324 Makello. Kêlo ke ya go êla. Morafi wa dintwa o rekiša ka thaana. Moreki le yêna o swanetše go tšwa a tšitšitše thaana ka mabêlê. Morekišî o na le thaana ya kêlô. Ge mabêlê a ka the ke a tala kêlô, o swanetše go boêla morugô a yo ntšha a mangwe. Ge e tetše, le yêna o ta mo tšetšêla dintwan. Ba ilê ba rêla ngwana ka nyepô ya gore ke kêlô ya baloi.

325 Thekolobane. Gokoloba ke go phalola thôgô ka moka. Mmage a be a bêtêgêla fathe. Bjale ngwana yo, o ilê go bêtêga, ba re, a re holofele ka gobane ka moswana o ta re šiya. Ke ge ba napa ba mo rêla lona la gokoloba. Ba le bitšha ka gore ke Thekolobane.

326 Leraga. Monna o robala le mosadi dikhwedi tše ntšhe. Khwedi ya bušupa e a ila, ke gore a swanêla go robala le yêna. Ba tšhaba gore ba-khekolo ba ka khôta tšhila. Monna o ilê a no robala le mosadi go fithêla khweding ya mokokotêlô. Ba-khekolo ba ilê ba khôta leraga. Polabolo ya bona ya re, nkabe a re khotiša tšhila ya mohuta o, ya-ba mosadi wa gwe o wa phidiša, e be re tšore, ke tšona. Bjale re khôtêlê leraga. Ke gore o ta hwa. Ke ge ba napa ba mo rêla leina le we.

327 Maidi. Thepipimpi re bolabola khromêla, taba mpe re hwa nayô. Mogolo wa maidi a ka a hwa ka lehu la bolwêši: O ilê a diyo bolaiwa, a peputše ke mmagwe. Ka mokhwa o: O ilê a ya go utswa mabêlê khanthe mong wa ôna o laletše. O ilê ke tiya moutswi khanthe o tiya ngwana. Ya ba ke moka o mmolaike. Mmagwe a ka a laudisa thehu tha ngwana. Mafellong ba ilê ba di kwa. Molato a wa ka wa ba gona. Ka moragô a bêlêga yo mongwe ba napa ba mô rêla lona la maidi.

328 Nyolê. Khomo mo e twediwa mogala, ba e nyola ka nkô. Ge o e nyotše a e thana maata, ke moka ba e thula lešoba ka nkong ka morokola. Go fedilê ba e thwêla mogala. A e thana mohola e feletšê maata. E thale yêna mosadi yo la wa go bolaiwa ngwana ka baka la bohodu. Maidi o ilê go bêlêga ka morago gwa bêlêga Nyolê. Ke ge batho ba šetše ba ukwilê lehu la ngwana wa go bolaiwa. Ba re, 'molai o nyotše lehodu ka gobane mabêlê a batho a tha utswiwa. Ba napa ba rêla ngwana leina la Nyolê.

329 Lešoka. Ke la bongwana-ngwako la bona. Bjale ka ge ba tha khethe, ba ilê ba rêla mosadi.

Lešoka mphê batho. Ke a bōna a no bēlēga bana ba gwe ba e hwa. O wa mahala ka gobane ba ngwe ba ba fa mešoka ke moka o tswara bana.

330 Maganang. Leina le le thalūšitšwe ka ma-ineng a dikwērō. Bjale mo le thalošwa fēla ka bongwana-ngwaka. Ke gore le šupa gore ke mogano wa baloi. Bona beng ba ta uja.

331 Mothinge. Baloi ba leka digala ka bana. mmagwe o ilê a mo e tiša pele. O ilê a tswarêga. Batho ba ilê ba re wa the ke wa mmolanya ka gobane o re, o rumilê ke mmagwe. Mong wa mote, o ilê a re, ngwana wa, nōga a na bo-nōgana. O ilê a mo kōkōtēla motwa wa mothone ka gore ga thōgō. O ilê go fitša ga e ke moka hwa. Baloi ba ilê ba sola mmago mo-hu. O ilê a hwetsana leina le we ka baka la gore mogolo wa gwe o ilê a thinya ke mmagwe.

332 Mathaba-a-enwa. The-boba tha loma khomo goba motho the nwa madi. The re go thaba ka molomo wa thona ke moka tha nwa. Baloi le bona ba bjale. Ba ilê ba mo rēla leina ka baka la gore bona beng ba ta ta ba thaba.

333 Malehu. Ke lona la bongwana-ngwako la go šupa gore a ka the ke a-phela, ba ta ta ba bolaya ba-loi. Ka baka le we a ba nyake go thinya maina. Mainanina gore go rediwa ba we e lego batho batho. Batho batho go bolwabolwa ka ba we, bana ba bona ba phelago. A go bolwabolwe ka bo mmago bona, aowa batho batho go bolwabolwa ka bana.

334 Mamobu. Le lona ke la bongwana-ngwako. O lapa go bêtêga, ke nama ya mobu, ke moka baduledi ba napa bare ke mamobu.

335 Leolo. Ba ilê ba no rêla moradi fêla ke la thenna.

336 Nkhang. O ilê a rediwa ke baduledi ka baka la gore mmagwe o no tswenya ke mafapoga a gwe khunthe ba tlo bolaya baloi. Ge o nkha mafapoga a ngwana, a go phelêla ke tšê di boše. Ke moka ba napa ba morêla la Nkhang.

337 Šibišane. Mašibišane ka buntši ka bo thii le-šibišane. Ke dinonyana tša go fofa bošego. Di bitšwa gore ke dithuri, ka baka la gore tša

lala di lla bošego moteng, di rwele. Ka morwana
o ʒa o kwa bare mokete a ya. Bjale mosadi yo
we ngwana wa gwe wa pele o ilê a rwala ke
ôna. Ke gore a ilê a lala a lla, ka morwana
a tsoga a hwilê. Bjale ngwana yo wa bo bedi
o ilê go bêlêga ba napa bare ke šibišane. Ke
gore ôna a ʒa no ʒa a rwala bjale ka yo la wa
pele.

338 Sodi. ʒe o ka o kwa baduledi bare ngwa-
na o wa solêga, ke gore a boya ka matsatši a
gwe. Ngwana o swanetšê go tšeya matsatši a
matelele a ʒa le ku ntong. O ilê a re, a so-
lêga, ya ba ke ngwana - ngwako. Ba ilê ba na-
pa ba mo rêla la sodi.

339 Thella. Ke lona la bongwana - ngwako. O
ilê a rediwa ke baduledi ka baka la gore a
še motho ka gobane ka morwana re ʒa ʒa
ʒhellong.

340 Moetsa. O ilê a rediwa ke baduledi. Ba
re baloi, ge e be ba na le (mosobō) mothobō,
e be ba ʒa etiā ngwana wa batho ba ka ngwa-
na yo. Ke moka ba napa bare ke moetsa

341 Mokhōbedi. Ke la bongwana - ngwako ka baka la gore mmagwe, a be a no bēlāgēla fa the. Mokhō bale ke molaš. Ke gore baloi e ke ba ka dira mokhō bale. Bale mo ba le ka therupung, ba rupa, motho a re mokhō bale. Ke moka ba re, wa o kwa mme goba papa o itšē botšha bo/alē. Ba riale ba dutšī ba phuphutha. Ke moka ba ya therokorokong. Therokorokong ke go robala. Bjale baduledi ba ilē bare, e ke baloi le bona ba ka dira bjale ka bale. Ba ilē ba napa ba mo rēla la mokhōbedi.

342 Mokhuša. O ilē a rediwa ke baduledi. O ilē go belegiwa, bare, a še ngwana ke mokhuša wa baloi. Tsūtšī le ba nyakugo go khuša, bona beng ba fa no khuša. Ke moka ya napa ya ba leina.

343. Mohwa-a-loba. Baloi a ba na bogobō, ba no bolaya motho a dutšī a loba. Motho yo mongwe le yo mongwe, o tšhaba moloi. Mo a ka hwetsana go be go na le bjale, bare, bo fedilē. Mong wa bjona o fa leka ka maata go nyaretša the the unyana. Ke ga go le bjale, ba no bolaya. Baduledi ba ilē bare, baloi mog mo gomeleng, ngwana

K34/82

o wa loba. Ke letsatsi le ba nwa go bjale bja
letswetsi. Ba napa bare, ke mowa-a-loba.
mafello a maina a bongwana-ngwako.

S. 11: Maina a dika a basadi.

344 maineng a basadi, maina a dika a gona.
Go ta ngwadiwa maina ka gobane ge e le tha-
lošo ya dika, e thalositšwe maineng a banna.
A ta ngwadiwa ka le-thêthô, ka morago ke
thalošo.

345 Lethêthô la ôna :-

manyane, mamoho, mabêlê, Thelwa-letsatsi,
matadi, matsie, malokweng, motšatsi, Dipone,
mapulê, Madintši, mapato, marwale, Tshetha,
Matule, Matsêpe, matšhatšha, Makhorong, Mponya-
ne, Mogudi, molaaô, Kopjane, mathefako,
Kapoko, šobošobo, madipola, magabê, mahudu
le mothakauma.

346 Manyane, motho o ja tsã goja, ka morago
o wa nya. Monyi wa lethepa o wa utama. Thelo
the we ba tha utamego ke moroto. O diyo uta
yôna kôma tona. Bjale moradi yo manyane o ilê
a nwa bjale, a tagiwa. Moima o ka gare ga

nto, o wa šokwa. Ba ilê mo ba tšwêla ka ntê ka morago ga mo ngwana a belegilwê, ba hwetšana a the nyetšê. Ba ilê ba makala. Ba gopola gore o llê motshekha. Ba ba mo tšbago, ba re, ke mokhwa wa gwe. Ke theka the. Ngwana ya a belegego, a še ngwana ka gobane ke ngwana-ngwako, ka baka le we leina la gwe ke manyane. Mothomong monyi o mo photšê, o ta phela. Ke moka ya napa ya ba leina.

347 Leina le la ka gôdimu le bifilê kudu. Ka baka le we mong wa lona a le nyake. Ba nommi-tšwa fêla ka baka la bongwana-ngwako.

348 Mamoko. Moko ke wa mabêlê. O wa thothona mo o ilê wa tupêla motho mmeleng. Ka morago ga mo me ke moka o tšwa dišo. Dišo tšwa nthe, e na ba legwatata. Ba ilê ba makala. Motibi a fitša, a ba botšha gore ke moko. Moko o ntšha dišona. O ilê a dumêla. O ilê a napa a re ke mamoko ka gobane o mo thoile.

349 Mabêlê. O ilê a rediwa leina le we ka baka la mabêlê-thoro. Ke lona le baka le we a ilego a fitša ka lona. Ngwana a bēlegwa, ba napa ba mo vêla la mabêlê.

350 Thelwa-letsatsi. Ge e le monna ba mmitša Le-
tsufi. Batho ba ilê ba makatšwa, ba bōna letsatsi
le fifala. Makalong ya bona, ba re heng the we
the lwago le letsatsi. A gwa^{ke} gwa ba le motho
yo a tšwego. Ba ilê ba gopolêla khwed: gore ke go-
na e kopana le letsatsi. Ngwana o ilê go bêlê
gwa ba napa ba re ke thelwa-letsatsi.

351 Matadi. Ge e le monna bare ke letadi. O
ilê a bêlêgwa tšatsi le go galago ditadi kudu.
Ba napa ba mo rêla leina lewe.

352 Matsie. Ke leina la theka thea ditšie.

353 Malokweng. Ke la theka thea malokwa. Ka
bo thit ke lokwa. Malokwa ba rwala ka ôna
marula. Ke ôna modiro wa ôna. Le mahya
ba rwala ka ôna fêla modiro o mogolo wa ôna
ke go rwala marula. Ke la mathômô mo ba bōna
mekota ya malokwa. Ngwana o ilê go bêlêgwa ke
moka a rediwa leina la ôna. Ge e le monna
ke lokweng.

354 Motsatsi. O ilê a bêlêgwa go fisa letsatsi
ka maeta.

355 Dipone. Dipone nka buntš'i. Ka bo thii ke thepone. Ke dila tš'a go tš'wa le makhowa. Ba e -pōna ka tšona. Di ilē go fittha ba napa ba v̄ela ngwana leina la dipone. Motho o wa upara a ba a kama meriri ya gwe. Ka moragō o tšeya thepone, o the pōna ka thōna gore o thapilē ga boṭe le ga kama le mo uparo wa gwe. Phelo the we tha go e pōna ka thōna, re the bitš'a thepone.

356 Mapulē. O ilē a rediwa ka the ka tha pula. Ke gore o ilē a belegiwa pula e dutš'i e -na.

357 Madintš'i. O ilē a hwetsana leina le we ka b... la dintš'i. Lešaka la dikhomo e be le kha-ufsi... Ka tšatš'i le we ngwana a ilego a belegiwa ka lona, dintš'i e be di tšetš'e kudu. Ba bilē ba tšeya bosola ba beya. Ke gore ba ilē ba re di a thōla. Ba duleledi ba ilē ba napa ba v̄ela ngwana leina la madintš'i.

358 Mapato. Pato ka bo thii. Ka buntš'i ke dipato. modirō wa dipato ke go bata dintš'o ka tšona. Ba bata le bato ba khōna ba dila ka malōkō a di-

khomo. Dipato ke diphate. Di betiwa ke ba-beti, morekisi wa tšona o ilê go fitša, ke moka ngwana a bêtêgwa. Ba napa ba mo rêla lona la mapato.

359 Marwale. Ke šetše nkile ka ngwala ka dipampiring tša ka moragô, gore ditela tša go beka mosadi di-tharo. Ke tše; thebôka bôke, go tšhabiša le go bikišwa ke ba khekolo. Mosogana yo mongwe o ilê a rwala mosadi wa gwe, a tšhaba naê. Ka morwana ngwana a tsoa a bêtêgwa. Baduledi ba napa ba re ke marwale.

360 Tsheṭha. O ilê a rediwa ke bakhekolo ka baka la theka the we a ilego a tšwa nathô. Ngwana o ilê a bêtêgwa a na le mothela. Ba ilê ba napa. Ba napa ba mo rêla leina la Tsheṭha.

361 Matale. Mengwaga a e ka go swana. Go na le ngwaga wa moluaô le wa tala. Bjale o ilê a bêtêgiwa ka wa tala. O ilê a hwetšana leina le we ka theka the tala.

362 Matšepe. Batho ba bogolo-golo e be ba rula matšepe. Matšepe a we e be e le dikhomo, ba nyala.

ka ôna. Dikhomo le dipudi tša nyarêla bjale ba thôma go nyala ka tšona. Matsêpe a ilê a fetoga le fêla. Mosadi wa go nyadiwa ka matsêpe o ilê a thala.

363 Ba gwêra ba gwe ba tumiša dikhomo tša go ba nyala. Ba di tumiša ka mokhwa o: Khomo e šu thebariki, nkabe e nwa bjala, nka e khêla ka thegô, thegwana tha go nwa bjala, e re go nwa e tagiwê, e etše ge ke bina koša. O ilê a re le nna ke nyaka go nyadiwa ka dikhomo. Ba ilê ba lefa molato wa matsêpe. Mothadi ba napa ba re ke Matsêpe.

364 Matšhatšha. Metšhatšha ke ka buntši. Ka bo thii ke motšhatšha. Motšhatšha o lumiwa ke ~~thehoši~~ pele. Motho fêla mo a ka ja pele ga ~~ba mošata~~, a hwetswa ke molato. Molato wa nthe o lifiwa ka khomo. Moutswi wa motšhatšha o ilê a lifiwa ke ba mošata. Ke molato wa motšhatšha. Ngwana a bêtêgiwa, ba napa ba mo rêla leina la motšhatšha.

365 Mponyane. O ilê a rediwa ke baduledi ka theka tha mogolo wa gwe. O ilê a no bêtêgwa a pontše go fithêla a tlo hwan. Dika tša baloi di

K34/82

tetše. Ba ilê ba rêla ngwana ka baha la kho-
potšo ya ngwana wa go noma hwa a pontše.

366 Mamagudi. Megwidi nka buntši. Ka bo thii ke
mogodi. Bana e be ba epella koša ya megwidi.
Ka tšatši le we e be gona le megwidi e mentši.
Bjale bana ba re, megwidi, jo-naa, e dula tha-
ba tše kholo. Ka moragô-nyana ga mo we ngwa-
na a bêlêgiwa. Ba napa ba mo rêla leina la ma-
mogodi.

367 Kopjane. Kopjane nka bo thii. Ka buntši
ke dikopjane. Dikopjane ke tša mabêlê a leheya.
Leina le ke la bongwana-nywako. Le bjale ka
la mahhwatšo. Moradi yo mongwe o ilê a hwetsana
mabêlê a gwe a lehea a rwelwe mašemong.
Mo a butšiša, ba mmotša gore go rwelwe mokete.
O ilê a ya, a mmutšiša. O ilê a dumêla gore
go tšere nna ka baha la gore ke bône e le diko-
pjane. Dikopjane ke mabêlê. Ba ilê ba mo lifiša.
Ngwana o ilê a ba gona, ba napa ba mo rêla le-
ina la kopjane.

368 Mathefako. O ilê a rediwa ka theka the-
thefako.

K34/82

369 Kapoko. O ilê a rediwa ke baduledi ka baka la ~~the~~ kapoko.

370 Šobošobo. Ke mohuta o mongwe wa diššie. Ka buntš'i ke mašobošobo. Ka bo thii ke lešobošobo. Ka ngwaga wa tala ya matšhona batho ba ilê ba phela ka šna. Ge gona le buupi-nyana ke moka ba kitela ka gare ya tšona ke moka ba apeya. Motho mo a e nwa ~~ti~~ meeti a khôna go dula ka teng. Moima o ilê a nyakia go hwa le mpa ka baka la tala. Ba ilê ba mo fa mašobošobo a manê, ke moka môya wa boya. O ilê go bêlêga ngwana ke moka ba napa ba mo rêla leina la šobošobo.

371 Madipola. Mmola o ešwa dipola. Ka buntš'i ke mešwa. Dipola nka buntš'i. Ka bo thii ke pola. Lebo le tšona di ilê tša thuša kudu ka ngwaga wa tala ya matšhona. Ngwana o ilê a rediwa leina le we la theka ~~tha~~ dipola. Mo e le monna ba re ke Dipoleng.

372 Magabê. O ilê a rediwa ke baduledi ka baka la midi ya mogaba. Mogaba nka bo thii. Ka buntš'i ke megaba. Le yôna e e ilê ya thuša kudu ka ngwaga wa tala ya matšhona. Ba be

926

K34/82 194

ba épa medi ya yōna, ba eja botala. Bjale ke theka. Ka baka le we ba ilê ba rēla ngwana.

373 Mota-lepula: O ilê a rediwa ke baduledi ka baka la gore, o ilê go bēlēgwa gona na pula e kholo.

374 Modupi: O ilê a rediwa ke baduledi ka baka la gore o ilê a bēlēgwa go ena pula ya modupi. Mmago ngwana ba mmotsā gore dikōma tšā gwe di ganetsē madibeng. Ba riale ka go-bane a ka the ke a phakisa go tšwela ka ntē. mafellō a maina a dika.

S.12: maina a baeti a basadile dingaka.

375 Baeti le dingaka le bona ba na le maina a bona baneng. A no rediwa bjale ka a banna. Bjale ke fa dira gore ke a fapantšhe ka dithōgwanā tšā ōna.

376 (a) maina a baeti ke a ka go:-

Mamaila, Mavisimale, Mokhadi, Mapholo, Mokōbō, Sapina, Polena, Lepato, Madisane, Khasa, Maalē, Madibi, Mathephoko, Mpjafē, Mankhogwane, Mapato, Makhomo, Makhopē,

magasane temathuku le Mponyane.

377 (b) Maina a dingaka ke a, a:

Mokhekolwana, mamodikong, madibi, Lesōka ma-
thenkele, mathe-rōpō, Nkhoto, mamogola, Ntilane,
morukhwe, malehubedu, malepa, Tšhupane, Phur-
thi-ya-šoka, mmulê, Šupulugane le mothago.

378 Ke yōna phapantšho ya gōna, e ya ka gōdimu.
Ke tša ngwala leina ka leina le tšalošo ya lo-
na. Ke tša goma ka thōma ka yōna (a) ka mora-
gō go khōnê e e ba (b).

379 Manamaila. Leina le ke la ba bina ^{Phuthi} ~~faa~~.
Ba bina ^{Phuthi} ~~faa~~ ke baga maila. Bjale le ilê la
tšena ~~horong~~ ya ga masete ka baka la moeti wa
go tšwa ga maila.

380 Mašišimale. Le gona khorong ya ga ma-
sete. Lona ke la ba bina tšu. Le tšwa le
khorong ya ga šuai. Le bona ba bina tšu.
Ngwana o ilê a bêtêgwa go tšile monna wa
ga mašišimale, ke moka a napa a mo rēla
leina le we. Ba ilê ba le dumēla ka go-
bane ngwana ke ngwana-ngwako. Ke ma-

K34/82

šišimale, šišimala o je morathha, mogolo o mmo-
lailê o mmôna.

381 Mokhadi. Ke mokhadi le topa go lema, go
ja o phala le bašumi. Ke la ba bina tou. Mo
dikhorong tšê: Nkwane le moene le ilê la tentšha
ke bona ba bina tou. Mong khoro ya leina le we
ke ya ga mašumi.

382 Mapholo. Ke leina la ba bina phuthi. Ke
bona Bakone. Mo khorong ya ga mašumi le ilê
la tentšha ke ba ga hewe. Ba ga hewe e
thale bona bakone. Ngwana o ilê a bêtégwa mo-
nna wa ga hewe a e tšê mo we. Ke moka a
napa a mo rêla la khaitšedi ya gwe mapholo.

383 Mokhōbō. Ke leina la khoro ya ga Nkwane.
Mongwe wa ga Nkwane, o ilê a fi-
tha khorong ya ga mašumi, ngwana a ba-
gona. Ke moka a napa a re ke mokhōbō. Ke
la the nna. Ba ilê bare le mo lebane ka go-
bane ke ngwana-ngwako.

384 Sapina. Leina le a le tšibini. Ke ilê
la tšena mo khorong ya ga mašumi, ka moeti
wa mothoka. Ngwana o ilê go bêtégwa a napa

a re ke khaitredi yaka Sapina. Ke moka ya napa ya ba leina.

385 Polena. Leina le le tene khorong ya ba bina tou ka baha la baeti. Moeti yo we a be a e tšwa a le Bokhaga. Ngwana o ilê go bèlegwa a napa a re ke Polena. Ke moka ya napa ya ba leina.

386 Lepato le mapato. Maina a ke a khoro ya ga Raganya. Khorong ya ba bina tou a tēntšhi-tše ke bona ba bina khomo. Ba bina khomo ke bona ba ga Raganya. A tene khorong ya ga Mathekhoma.

387 Madisane. Leina le, ke la go tšwa magakala. Leina le we le ilê la tēna khorong ya ga mothabé. Ka moragô la tēna khorong ya ga Popêla. Ke moka e napolê ke leina.

388 Khasa. Ke leina la khoro ya ga Raganya. Lehono le gona khorong ya ga mothabé. Le ilê la tēna ka mokhwa o; mothabé o ilê a tšeya mosadi ga Raganya. Bjale ngwana a napa a vediva leina ke makholo wa gwe a re ke Khasa.

sa.

389 Maalê. Ke leina la khoro ya ga mathakwana. Ngwana o ilê a ba gona khorong ya ga Pôpêla ke moka moeti, a mo rêla leina la maalê.

390 Madibi. O ilê a rediwa ke monna yo mongwe wa moeti. O ilê go fithe, ka morwana ga gona ngwana a bêlêgwa. Ba ilê mo ba bega pêlêgô ya ngwana, a napa a re leina la gwe ke Madibi. Go ilê gwa napa gwa ba leina khorong ya ga Pôpêla.

391 Mathephoko. O ilê a rediwa ke makholo wa gwe. Polabolo ya gwe, o ilê a re, motogolo wa ka o khutsitê. Ka gobane monna a be a no thwa a mo tiya, a mmotša gove ke thephoko. Ngwana yo we leina la gwe ke mathephoko.

392 Mpjaafê. O ilê a rediwa ke mosadi yo mpjaafe wa makhutswi. O ilê mo a fithile, ka mabanyana ngwana a bêlêgwa. O ilê a napa a re ke nna. Ke moka ya napa ya ba yêna mpjaafê.

393 Mankhôgwane. Ke leina la khoro ya ga Raganya. Ke ilê la têna khorong ya ga Pôpêla

ka yêna Mankhogwane.

394 Makhomo. Ke leina la ba bina khomo. Khorong ya ga Pôpêla le ilê la tentšha ke yêna makhomo ka go rêla ngwana.

395 Makhopê. Ke leina la khoro ya ga Mongaale. Ba ga mongaale ke banareng ba bina khomo ba bjale ka ba ga Raganya. Makhopê o ilê a gašê leina la gwe khorong ya ga Nkwana.

396 Magašane. Ke leina la khoro ya ga Thekhôbêla. Khoro ya ga Nkwane le diya gašwa ke mong wa lona.

397 Mathuhu. Leina le ke la thema, la khoro ya ba ~~ba~~ khomo. O ilê a rêla ngwana yo a ilego a bêlêga mo a e tetsê. Ngwana o gona. Ke ngwanenyana. Monna o ilê a ve leina la gwe ke Mathuhu. Ba re ka gobane ke ngwana-ngwako le lukilê.

398 Mponyane. Leina ~~le~~ le le ngodiwa la bobedi. Mo le ngodiwa ka baka la gore ke la khoro ya makhutšwi. Le šupa theka tha mathô. Ge khoši ya Banareng e ilê ya baba ke

mathô. Ba e pitsa gore ke bana ba ga mathô.
 Ngwana ba mo rêla leina la mponyane.
 mafellô a maina a baeti.

399 (b) Maina a go rediwa ke dingaka:-
Mokhekolwana, mmagwe o ilê a êma kudu
 go fitihêla peelo ya monna e langwa. Ka le-
 tsatsi le lengwe gwa fitiha mosadi wa ngaka.
 O ilê mo a bina malôpô, ke moka a-reya mo-
 sadi wa moopa. Monna o ilê a re tšhikhidi
 e ilê ya phela ka madi a moeme makholo.
 Ka morwana a tsoga a mo fa metantane.
 Mmalô! mosadi o ilê a hwetsana mpa. O ilê
 a bêtêga ngwana wa ngwanenyana. Ba na-
 pa ba re ke mokhekolwana. O ilê a rediwa
 ke ~~ya~~ ngaka e la ya go bôfêla mmagwe.

400 Mamodikong. O ilê a rêla ke ngaka e we
 e ilego ya bôfêla mmagwe. O ilê a re ke
 ilê ka hwetsana ba modikile ka fitiha ka
 mo ravolla, ka moraro o mogolo wa letsh
 le tsikulogo. Ngwana yo we leina la gwe
 ke mamodikong. Le šupa ka mokhwa o,
 a ilego a hwetsana mmagwe ba modiku-
 lugilê baloi.

H01 Madibi. O ilê a rediwa ke monna wa ngaka. Ka baka la gore o ntšhitše mmagwe dibing. Monna wa gwe a be a no thwa a e lwa le mosadi ka baka la boopa bja gwe. A mmotša dibi tše we a ilego a a di dira mo a thale matsong a batswadi. Ke gore o ilê a ntšha mpa. Ke baka le we a thha imigo. Monna wa ngaka o ilê a re go mo fa dithare, ke moka a hwetsana ngwana. A napa a re ke madibi.

H02 Lesoka. O ilê a hwetsana leina lewe ka baka la dipolabolo tša ngaka. Diphiyo tša tou a di phathagane. O ilê a nyaka ngaka ya bobedi mabapi le pōfelong ya mosadi. Ngaka ya pele ilê ya re mešoka ya go bele-giša ngwana ke yaka. Ke moka ya napa ya ba leina.

H03 Mathenkelê. O ilê a rediwa ke ngaka ka baka la phikhišano ya dingaka. Ba ilê mo ba tšholotše marapô a tša gohwa, yo mongwe a re o ta boya le thogwana. Yo mongwe a re, o ta boya le thelumi. Mosadi o ilê a boya le thogwana. Yo la a ilego a re

o ta boya le thogana a tšeya thefoka. O ilê a re leina la ngwana ke Matherenkele.

404 Mathe-rôpô. Gape e be go thena le motho yo a ka khôlwago gore theolo the ta tšoga. Ditšave tša banna di a šoma. O ilê a fiwa ditšave tša go bôfêla. Ba boni ba bôna mo a enwa ditšave, ba ilê ba nyatsa. Ba re theolo the hwa the hwilê. Mmalot moradi o na lempa. Re tšave ke dipitsi mo re bôna mebala. O ilê a bêlêga npuwe wa wa ngwanenyana. Monna wa ngaka a re theolo the ropotše, ngwana yo we ke matherôpô.

405 Nkhotô. Go kwagala gore mmagwe o ilê a bolaya ngwana ka baka la botagwa. O ilê hwetsana ditšave mo a ta hwetsana ngwana yo la a go mmolaya. Ka moragô a bêlêga yo mongwe. Ngaka e ilê ya ditšave tša ka di šumilê ka gobane ngwana yo la le ilê la di mokhotô. Yo leina la gwe ke Nkhotô. Ka goriale mo we o dirêla gore ba theke ba mo khotô ba etša yo la wa pete.

406 Mamogola. Tšhemo ya robala ke mogola. Khaitšedi ya ngaka e be e le mamogola.

K34/82

O ilê go bôfêla mosadi, a re go bêtêga ngwana
a napa a mo rêla la mamogola.

407 Ntilane. O ilê a rediwa ke ngaka e we
e ilego ya bôfêla mmagwe. O ilê a mo rêla
la khaitšedi ya gwe. A be a ba šupa gore ba
tšeke ba tila.

408. Morukhwe. Leina le le ngodilwê maine-
ng a dikwêrô. Bja le mo le ilê la rêla ke mo-
nna wa ngaka ka baka la gore mmagwe ba
ilê ba mo fetola tše taêla. Botšela bjo we
ke bja boopa. Ngaka ilê ya re ngwana ya we
ke morukhwe. Ke la go gopotša botšela bja
mmagwe.

409. Lehubedu. Boloji bja baloi ke bjo bu-
ntšî. Mmagwe ba ilê ba mo loya ka mphaka.
O ilê a bôna khwedi matsatšî ka moka. Monna
wa gwe o ilê a o kwa botšoko. O ilê a hwe-
tšana ngaka ya go tšeba go alafa bôhubedu.
O ilê a mo alafa ke moka a fola. O ilê a
napa a hwetsana npa. Monna wa ngaka o
ilê a mo rêla leina la malehubedu. Ke la
go gopotša ka mokhwa o we mmagwe a ilego
a ba ka ôna.

410 Molepa. Bolepa nka bo thii. Ka buntši ke malepa. Bolepa re rēya dinonyana ka bjōna. Ngaka e ilē ya rēla ngwana leina la bolepa ka baka la dithare tša pōfēlō. O ilē a re nōga ya pupi re a theya ka bolepo. Ka nnete bolepa bja ka bo tantse. Ngwana ya we leina la gwe ke molepa.

411 Tšhoupone. O ilē a rēla ngwana ka baka^{la} dithare tša gwe. O ilē a mo rēla leina laⁿ khuitsedi ya gwe.

412 Phuti-ya-šoka. Ngaka e ilē ya laola moapa. Dituola tša ka dire, mosadi o ta enima. Ka moragō ga mpa e we ya gwe, o ta bēlēga ngwana wa most mošemanyana. Leina le mo rēlē laka. Leina la ka ke nna Phuti-ya-šoka. Ke lona leina la ngwana.

413 Mmulē. Mmago ngwana yo, o ilē a šita dithare tša banna. Ka moragō go ilē gwa fitha ngaka ya go tšwa bolobedu. Monna yo we o ilē a re, nna nka mmula, a bēlēga. A ba ka ba khōlwa. O ilē a mo fa metantane ya gwe. Ka nnete o ilē a mmula. O ilē a

K34/82

ba le mpa. Ngaka e ilê ya re, o ta boya ka
ngwana wa ngwanenyana. Le mo rêlê leina la
mmulê. Ge e le mothankana ba mmitša mmila.

414 Šupulugane. Leina le ke la bongwana
- ngwako. Mmagwe o ilê a bêtêga ngwana, ka
moragô a hwa. Ka moragô ga mowe, o ilê a
êma lebaka le letelele. Ba ilê ba mo nyakê
la ngaka ya mo alafa. O ilê a goma a ima.
Moalafi o ilê ngwana le mo rêlê, leina la šu-
pulugane. Ke gore o no šupuluga matateng
mo we batho ba go ba ba tha gopola. O ilê
a boya ka thari ya mosetsana, ba napa ba mo
rêla lona la šupulugane.

415 Mothago. Go thagola ke ga motho mo a tha-
gola tšhano ya gwe. Ba bangwe ba thagola
mašena bona le mabêlê ba buna. Ba bangwe
ba no thagolêla le fêla. Mosadi a be a na le
bolwetsi bja lekone. Bolwetsi bjo bo boima kudu.
Mosadi a šitwe go bêtêga, o no bêtêga ke mo-
ka ba e hwa. Go thagolêla pêpô ke go nyakê
-lla mosadi dithare tša lekone. O ilê a dira
bjale. Ka nnete mosadi o ilê a bêtêga ngwa-
na a phela. Ngwana a napa a rediwa
la Mothago. Mafellô a maina a go redi-

wa ke dingaka.

S. 13; Maina a dikhadi ka dikhofo ka moka.

#16 Maina a a dikhadi a ngodilwê. Bjale mo a ngwadiwa ka baka la maina a dikhadi. Dikhadi ke bana ba maetsibulô. A mantši a thalositšwe ka mokhwa o a hwetšwanego ka ôna. A mangwe a thalosiwa. Ke ôna a a :

Madisane, Matêbê, Mmolawa, Kobeng, Motšwa-kholê, Nkobi, Ntebu, Mathaho, Mašidu, Mamogale, Marebolê, Khusa, Molebaleng, Maboapa, Mašišimalê, Mmamaila, Maalê, Maganong, Motšutsi, Mamodikong, Leolo, Mabale, Mamoko, Ntofi, Malekutu, Mamotetwa, Matsie, Dipone, Maribê, Makôma, Mokhadi, Mamokobô, Leopê, Motsebame, Maphefô, Madigale, Mokolane, Kalala, Nkholane, Matheboko, Thefene, Mogana-pedi, Manoka, Matheholo, Mathaba-a-enwa, Morukhwe, Matšholêlê, Nkalane, Mabakane, Ngwana-mpomo, Nkwane, Malehubedu, Mothinye, Molepa, Madulô, Tšhoupane, Mokangwe, Madikwekwete, Maudi, Mabore, Marwale, Makhommo, Mamodipa, Mangabane, Makhopê, Mmulê, Magašane, (Maphokungwana, Mathôbôla, Mamore-tane, Magaingwana, Mankhôgwane,) Theboê,

K34/82

Mampjane, Magabe, Matama, Matwane, Maitšeng,
Mmakhozi, Malephaka, Ngwarokwane, Môrê, Matle
 , Makitane, Modupô, Mamatimê, Ngwana-makhutswi
 , Mponyane, Mjjaafê, Mamugudi, Matêbêlê le
 mmatsiê.

H17 Maina a ka gôdimu ke ôna a dikhadî. A ma-
 ngwe a ngwadiwa ka baka la gore leina ka
 le thii, o ka hwetsana le e-netsitšê dikhorô ka
 moka. Gapê le a khôna go vadiwa batho ba
 babedi goba go feta bobedi. Ka baka le we
 mo o ka re ke ya ka ba vadiwa ga bedi goba
 go feta le ka ngodiwa.

S. 14: Maina a magadi ka dikhorô ka
moka.

H18 Maina a betsi. Moradi a bikiwa, mo a
 fitša bogadi, ba mo vêla la bogadi. Ke ôna
 a a: Mangwathomo, Mamodifa, Mamovei,
Mamogôri le Mamaepane, Ke a ba bina tou
 ba ga mothabê.

H19 Mmamphereng, Mamadmamadome, Mma-
kôma, Mmalota le Mmatšilo. Ke a ba bina
 Phuthi le ba bina tau (marabe) le mmama-

K34/82

epane.

#20 Maphohungwana, Maphungwana, Mamapjedi, Mamolesi, Mamoretane le Mamolepjadidi. Ke a ba bina khomo. (Nare.) le mmathô-bêla.

#21 Mmathelote, Mmpja, Mmaditêde, Mmatholo le Mmamokhala. Ke a ba bina tōu ba gā Saai. Le a mmatêlô, Mmamapja le Mmamolamudi.

#22. Mamori, Mamodifa, Mokangwe, Mphêfê le mmaphêfô. Ke a ba bina khomo ba ga mongaale.

#23 Maina a a ka gōdime ke ôna a go rediwa betsi. Go ngodilwê go thwe maina a bogadi ke a khudiso. Ge mosadi a ka ba le ngwana le a hwella ka baka la gore ba ta mmitša ka la ~~la~~ la ngwana wa gwe. A le nape la hwella ruri a owa ba bangwe ba no mmitša ka lona. Batswadi ba mosadi ba mmitša ka la bogadi. Kudu ba mmitša ka la badime ba gabô.

#24 Ke ngodilê maina, maineng dikhaadi ka phōšō. Maina a we ke a ngodilego ka phōšō, ke a the thopheng tha a bogadi. Ke ôna a a-

Maphôkungwana, Mathôbêla o bitšwa Mmathô-
bêla, Mamoretane, Magaingwana le Mankhō-
gwane.

H25 Maira a mangwe a magadi a nyakiwi. Ke
ōna a: Mamaepane. A le nyakiwi khoro^{ng} ya
ga mothabê ka baka la gore ke la ba bina
phuthi. Maepane ke leina la ngwana. Mma-
gwe e be e le mamonyadiwê. Monna a be a no
limiša mamorativê fêla. Koša ya mamonyadi-
wê: Maepane mpepulêlê ngwana yo, o wa
mpōna ke lema ka le noši. Ke moka ba na-
pe ba le diva la bogadi bare ke Mamaepane.

H26 Mmaditedu. Le lona a le nyakiwi ka
baka la bo mamonyadiwê. Mosadi mo a divilê
bjala ~~anna~~ o swanetšê go robala ka ntong
ya mongwa bjala. A swanêla go tšwa, a yo ro-
bala ka ntong ya yo mongwe. O swanetšê go
lala a khibêla mongwa bjala. Bona beng ba-
sadi bare le-tšema la mongwe a le apeelwe.
Monna a be a e uwa bjala ke moka a yo roba-
la ka ntong ya mamorativê.

H27 Koša ya mamonyadiwê: Ate A. ê-le-
le-le morwa ditedu. Bo mata ka goja, bo

mata ka go kokobetsa ditedu. A e-le-le-le morwa ditedu. Bo mata ka goja, morwa ditedu, bo mata ka go kokobetsa ditedu, morwa ditedu. Ke moka ya napa ya ba leina la bogadi la dikoto tsa go kota monna.

428 Mphêfê. Le lona ke leina la bo mamonyadiwê. Moya wa monna o bolotše a o swane le wa khopê. Ke gore monna mo a tsoga, o tsogela mathogong. Mathogong go dula the rafêlô the mapoto. Bjale moradi yo we a be a the na the rafêlô. Monna mo a tsoga ka ntong ya gwe a be a le bjale ka khopê, a e dimula. Ge the rafêlô the gona, a e dimuli, o wa khibu. O ilê a mo dira mamonyadiwê ka baka le we. Ka gobane mo bo thele, o mo fa mphêfê wa bušwa.

429 Koša ya bo mamonyadiwê bja gwe:
Ba bogadi ba nthêra ba re mphêfê, ba nthêra the bodu the mathepa the bôrôkhôthô, tšepe mpolaê. Ba bogadi ba nthêra ba re the bodu, tšepe mpolaê, Ba nthêra the bodu the mathepa the bôrôkhôthô, tšepe mpolaê.
Ke moka a napa a dirile leina la bogadi.

K34/82

430 Mmpja. Le lona ke le lengwe la bo mamonyadiwê. Le yêna a be a kômana ka makhwa o: Ba bogadi bare ke nna molepê. Molepê ke gore mpja. Ba napa ba le dira leina la bogadi.

431 Mma-mphereng. Go pherwa ke go pherwa. Ke ilê nama ya makhwa e phirile. Ke gore o e kwile, a tha nyaka go'ija. Leina le ke le lengwe la bo mamonyadiwê. Mosadi o ilê a kômana ka gore ke nna nama ya makhwa ke a phera. Monna a te ka ntong ya ka ka baka la gore ke mophirile. Dikomô tše we tša gwe di ilê tša napa tša dira leina la bogadi.

432 Mogadota. Letswai le a šidiwa ke moka ba le bopa. Motsopota o la wa go bupiwa, a bitšwa Theoha ba bangwe bare Thelota. Leina le le šupa thetaela. Botaela bja gwe bo bakilê ke bo mamonyadiwê.

433 Mmatšhilo. Ke la mamonyadiwê, Mmago mamonyadiwê, o ilê a botša moedi wa gwe gore mosadi ke go šila. Molatša wa monna a bajis, ba šila mmela ke moka wa huduwa mapoto. O ilê a

šoma ke mokhwa o we mmagwe a mmutsitšego ka ona. Le ga go le bjale le rato a la ka la marêla. O nwa mapoto, a toga, a e ya a robala ga mamoratuê. Mamonyadiwê o ilê a re, nna ke nna mmats'hilo. Ba ilê ba napa ba le dira la bogadi.

H34 Mamole-pjadi. Le lona ke la mona mamonyadiwê. Mosadi a be a na le maragô a magolo. Je a thepela, a be a diyo pjadinya. Banna ba bangwe ba mo duma. Monna o no nyenya mosadi yo wa le ragô la go dudumêla. Nna laka ke a le pjadiya le thoka mo-tswari. Ke Mamole-pjadi. Mafellô a maina a go nyenyiwa ke betši. Maina a magadi a nyaretsiwa ke dikamô.

Mafellô a ditaba tša maina a batho.

H35 ^{te} Dima le ditemana di tša ngodiwa ka go latelana.

Tema ya 1: Maina a thesotho. 1.

1. Temana ya 1: Maina a banna. 1.
1.

38. S. 1: Maina - ina ka dikhofo ka moka. 10.
2.
40. S. 2: Maina a beduledi a šika ka dika. 13.
3.
43. S. 3: Maina a bōngwana - ngwako. 25.
4.
46. S. 4: A go rediwa ke dingaka. 32.
5.
55. S. 5: A bathepidi. (Baene.) 37.
6.
63. S. 6: Maina a dikwêrô le medirô. 41.
7.
69. S. 7: Maina a bošoboro le a go bolla. 73.
8.
77. S. 8: Maina a go topiwa teleng. 79.
9.
84. S. 9: Gonyenyiwa ga maina le khano. 82.
10.

Temana ya 2: Maina a basadi.

117. S. 1: Maina a basadi ba ga mothabê. 105.
11.
125. S. 2: Maina a dikhadî. 108.
12

P. 10. 144.

926

K34/82

214^{1/2}

144. S. 3: Maina a dika. 115

13.

~~155.~~

151. S. 4: Maina a bongwana-ngwako. 118.

14.

155. S. 5: Maina a bogadi. 120.

15.

161. S. 6: maina a go bolla. 123.

16.

182 S. 7: Maina a dikwêrô. 127

17.

295. S. 8: Maina a mathumasa. 171.

18.

304 S. 9: Maina a basadi ka dikhorô. 174.

19.

216 S. 10: maina a bongwana-ngwako. 177.

20

344 S. 11: Maina a dika a basadi. 186

21.

374. S. 12: Maina a baeti le a dingaka. 194.

22.

416 S. 13: Maina a dikhadi ka dikhorô ka
moka. 206

23.

418 S. 14: Maina a magadi ka dikhorô kamoka. 207

24.

The end, S. 926